

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/209/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214974
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119214974.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Eduardom Valenčinom v právnej veci žalobcu: Q. N., S.. XX.XX.XXXX, M. S.Á. V.. X. XXX/XX, XXX XX H., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, v konaní o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 EUR, takto

rozhodol:

I. žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 75 EUR v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietajú,

III. priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobou súdu doručenou dňa 30.09.2019 navrhol žalobca, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 300 EUR z titulu primeraného finančného zadostučinenia a nahradiť jej trovy konania. V rámci žaloby uviedol, že v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 12C/179/2016 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný v konaní o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Rozsudok súdu prvého stupňa v tejto veci bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18Co/112/2018 zo dňa 19.11.2018. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie okrem iného uviedol:

„38. Podľa § 9 ods. 1 písm. j), k) Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. 39. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

40. Pokiaľ ide o určenie, že predmetný úrok je bezúročný a bezodplatný, v predmetnej úverovej zmluve nebolo uvedené RPMN, pričom ide o obligatórnu 2 náležitosť, podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch podľa § 9 ods. 2 písm. j), v dôsledku čoho spotrebiteľský úver sa podľa § 11 ods. 1 písm. a/citovaného zákona už len pre toto sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, nehovoriac o absencii úrokovej sadzby a priemernej RPMN.

41. Súd má za to, že zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu dňa 23. 12. 2014, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a žalobca je spotrebiteľ, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Z obsahu spisu totiž nevyplýva, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ako je už uvedené vyššie.

46. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve uzatvorenej zo dňa 23. 12. 2014, týkajúcej sa poplatku, vychádzajúc z ustálenej judikatúry mal súd za nepochybné, že v 2/3-tinách je tento poplatok neúmerne vysoký, a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie, uzavretie zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť. Ide o ustanovenie, ktoré nešpecifikuje, o aké činnosti ide, pričom výška poplatku predstavuje cca 65 % poskytnutej sumy. V tejto súvislosti je nutné konštatovať, že v porovnaní s praktikami bánk, ktoré požadujú 1-2 % za spracovanie úveru, je takýto poplatok neúmerne vysoký, a v tomto slova zmysle aj taký, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, a je tu ďalší dôvod na určenie neplatnosti tejto časti dojednaného poplatku. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné súhlasiť aj s určením absolútnej neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k 2/3-tinám tohto poplatku z úveru, pretože skutočne ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi tohto konania ako dodávateľom a spotrebiteľom.

47. Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky týkajúcej sa časti predmetného poplatku za poskytnutie úveru v zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, je možné vyvodiť z generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov.“ Žalobca poukázal na to, že ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, pričom primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Žalobca zároveň poukázal na to, že si úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, čím bola splnená hypotéza právnej normy pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré požaduje vo výške 300 EUR a je tvorený 2/3 poplatkom zahŕňajúcim náklady na vypracovanie uzatvorenia zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, pričom tento poplatok súd určil, ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a o tento poplatok by sa žalovaný bol na úkor spotrebiteľa obohatil.

2. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 21.10.2019 k žalobe uviedol, že priznanie žiadaného nároku prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak a jeho cieľom je dovŕšenie ochrany porušenia práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nie len deklaráciu porušenia. Žalovaný taktiež citoval ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Poukázal na to, že je potrebné zohľadniť to, že rozhodnutie v pôvodnom konaní má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Uplatnený nárok považuje za neprimerane prísny a založený na svojvoľnom výklade práva. Uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo v kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritéria stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Z uvedených dôvodov preto žalovaný navrhol, aby súd žalobu zamietol.

Právna zástupkyňa žalovaného, v rámci podania súdu doručeného 22.10.2019 okrem iného poukázala na to, aby súd pri posudzovaní uplatneného nároku zobral do úvahy skutočnosť, že sám žalobca konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, keď o úver požiadal celkovo 9 krát, pričom vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Zároveň poukázala na to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, ale je potrebné jasne a určito uviesť skutkové okolnosti týkajúce sa uplatneného nároku. Poukázala na to, že nárok nie je adekvátny okolnostiam a žalobca sa mohol brániť primerane a iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania, pričom uplatnenie tohto nároku nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti a nebolo by vhodné ho priznať, keď nebol náležitým spôsobom odôvodnený.

3. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. V tomto ohľade súd odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, z ktorého okrem iného vyplýva, že jediným predpokladom pre priznanie takéhoto nároku je, že spotrebiteľ sa na súde úspešne domohol svojich práv a nie je potrebné preukazovať, že spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, teda žalobca v danom prípade nemusí preukazovať existenciu a výšku vzniknutej ujmy.

5. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

6. V prejednáwanej veci mal súd za nepochybne preukázané, že v pôvodnom konaní sp. zn. 12C/179/2016 bolo preukázané porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa z dôvodu určenia úveru za bezúročný a bez poplatkov a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, preto je naplnený vyššie uvedený zákonný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadostučinenie, a to, že boli porušené práva žalobcu vyplývajúce z osobitných noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov.

7. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadostučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadostučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu súd považuje výšku priznaného finančného zadostučinenia za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude podľa názoru súdu naplnený aj účel predmetného ustanovenia z hľadiska odškodnenia žalobcu z titulu jeho zadostučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná a odradzujúca funkcia tým, že priznanie takéhoto nároku bude na žalovaného vyplývať tak, aby v budúcnosti spotrebiteľov nezavádzal, nepoužíval nekalé obchodné

praktiky a uzatváral právne vzťahy so spotrebiteľmi tak, že zmluvy budú obsahovať všetky obligatórne zákonné náležitosti. Súd považuje sumu vo výške 75 EUR za primeranú s ohľadom na vyššie uvedené kritéria, ako aj výšku administratívneho poplatku (300 EUR), pričom výšku tohto poplatku nemožno automaticky stotožniť ako sumu primeranú pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia. Vzhľadom na rozhodnutie v pôvodnom konaní, súd považoval uplatnený nárok za neprimerane vysoký, preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

8. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

9. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom z ich výkladu a praxe súdov je zrejmé, že pokiaľ rozhodnutie o uplatnenom nároku závisí od úvahy súdu, tak ako to bolo v tomto prípade, je namieste priznať nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy, preto súd v danej veci rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).